

Endringer i velferdstjenestelovgivningen fra 1.8.22

Stortinget har enstemmig vedtatt endringer i flere velferdstjenestelover som blant annet omfatter:

- harmonisering og styrking av reglene om samarbeid og individuell plan
- innføring av en samordningsplikt for kommunen ved ytelse av velferdstjenester
- innføring av en rett til barnekoordinator
- utvidelse av helse- og omsorgstjenestens ordning med lovpålagte samarbeidsavtaler

Formålet: Styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier, er det med virkning fra 1. august 2022 vedtatt bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan.

Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier vedtok Stortinget nye bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet har hatt felles oppdrag om å utarbeide veilederen.

Barn i lek. Foto: Mostphotos

Bufdir

Hva ligger i veilederen?

Veilederen «Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier» omtaler følgende bestemmelser:

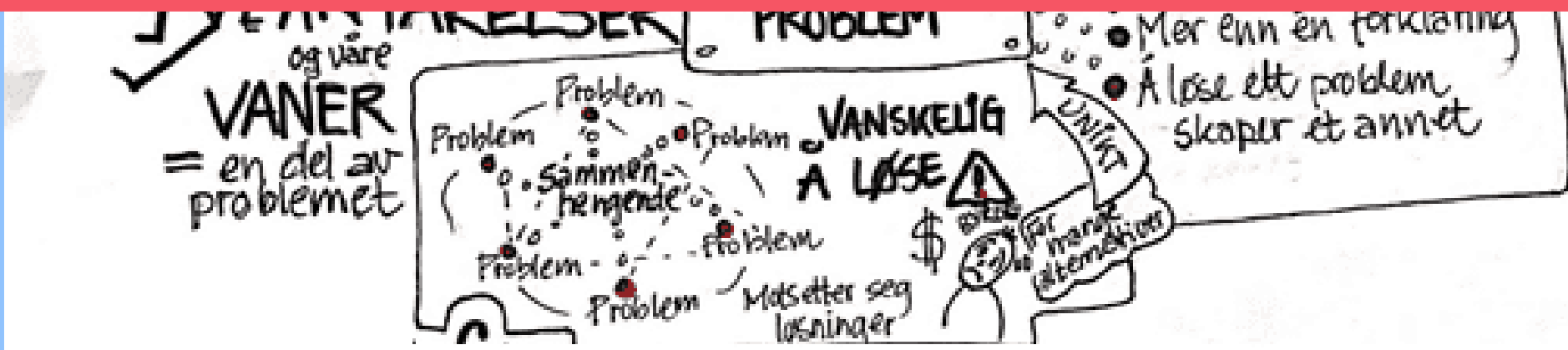
- Plikt for velferdstjenestene til å samarbeide uten at samarbeidet er knyttet til en enkelt sak (samarbeid på systemnivå)
- Plikt for velferdstjenestene til å samarbeide i enkeltsaker (samarbeid på individnivå)
- Samordningsplikt for kommunen
- Rett til barnekoordinator
- Rett til individuell plan (IP)

Formålet med veilederen er å forklare de nye bestemmelsene nærmere, tydeliggjøre ansvar og myndighet, og gi veiledning på hvordan pliktene kan ivaretas. Det er også et mål at veilederen skal være et praktisk verktøy for implementering av de nye eller endrede bestemmelsene om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan.

For å kunne møte denne typen utfordringer best mulig er det viktig at tjenestene samordnes og samarbeider.

Viktige momenter

- Barn og unges stemme – involvering og medvirkning
- Helhetlig ledelse

Helhetlig ledelse

Helhetlig ledelse innebærer at ledere *aktivt* legger til rette for samarbeid på tvers av sektorer. Tverrsektorielt samarbeid stiller krav til tydelig ledelse på alle nivåer. At lederne *anerkjenner viktigheten av samarbeid* i oppfølgingen av barn og unge, kan bidra til å bygge god kultur for samarbeid med utgangspunkt i brukernes behov.

Lederforankring er en nøkkelfaktor for godt samarbeid mellom tjenester. God forankring betyr ifølge Fafo (2020) «trøbbel i grenseflatene», at ledelsen:

- Har oppmerksomhet på betydningen av samarbeid
- Prioriterer samarbeid
- Gir mulighet for å bruke tid og ressurser på å inngå i samarbeid

Systemsamarbeid

- Velferdstjenestene skal samarbeide utover oppfølgingen av det enkelte barn, ungdom og deres familie
- Velferdstjenestene skal samarbeide både for å ivareta *egne oppgaver* OG for at *andre tjenesteytere* skal kunne ivareta sine oppgaver
- Det er viktig at kommunen ser plikten til å samarbeide på systemnivå sammen med kommunens plikt etter barnevernloven § 3-1 til å *samordne det forebyggende tjenestetilbudet* rettet mot barn og unge. Kommunens plan for det forebyggende arbeidet skal blant annet beskrive hvordan etatene kan samarbeide, og vil være en del av kommunens system for samarbeid på systemnivå. Samarbeidsplikten på systemnivå står i barnevernloven § 3-2, familievernkontor.

Plan for forebygging

Oppveks

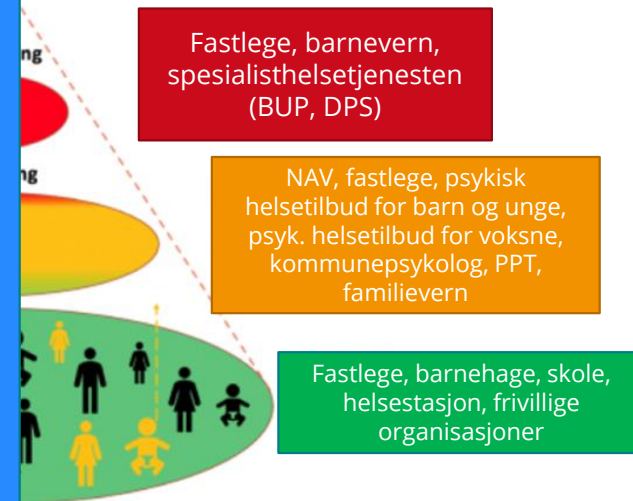
Planen for det forebyggende arbeidet skal beskrive:

- målene for arbeidet
- hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen
- hvordan etatene skal samarbeide

§ 3-1, 2. ledd

Kommunen skal

- fremme god forebygging og omsorgssvik
- samordne tiltak
- vedta en plan etter første

Hva er forutsetninger for tverrsektorielt samarbeid?

Godt samarbeid i enkeltsaker, på tvers av sektorer, forutsetter at velferdstjenestene har:

- ❑ Tilstrekkelig kunnskap om andre sektors ansvar og oppgaver
- ❑ Etablerte samarbeidsstrukturer og rutiner

Tre sentrale plikter

- ✓ Veiledningsplikt
- ✓ Oppmerksomhetsplikt
- ✓ Taushetsplikt

Evaluering

Om endringene i lovene vil resultere i at barn, unge og deres familier opplever mer helhetlige og koordinerte tjenester skal evalueres. Evalueringen skal ha implementeringen av lovendringene som hovedformål. Det skal undersøkes hvordan loven fortolkes og iverksettes av sentrale aktører. Videre skal evalueringen fange opp endringer som følge av loven, og om målsettingen med lovendringene oppfylles. NTNU Samfunnsforskning skal i fem år undersøke om lovendringene virker etter formålet.

Evalueringen er et felles oppdrag til direktoratene og ledes av Utdanningsdirektoratet. Det er gjensidige avhengigheter mellom evalueringen og veilederen, og veilederen skal endres i takt med funn og erfaringer fra evalueringen.